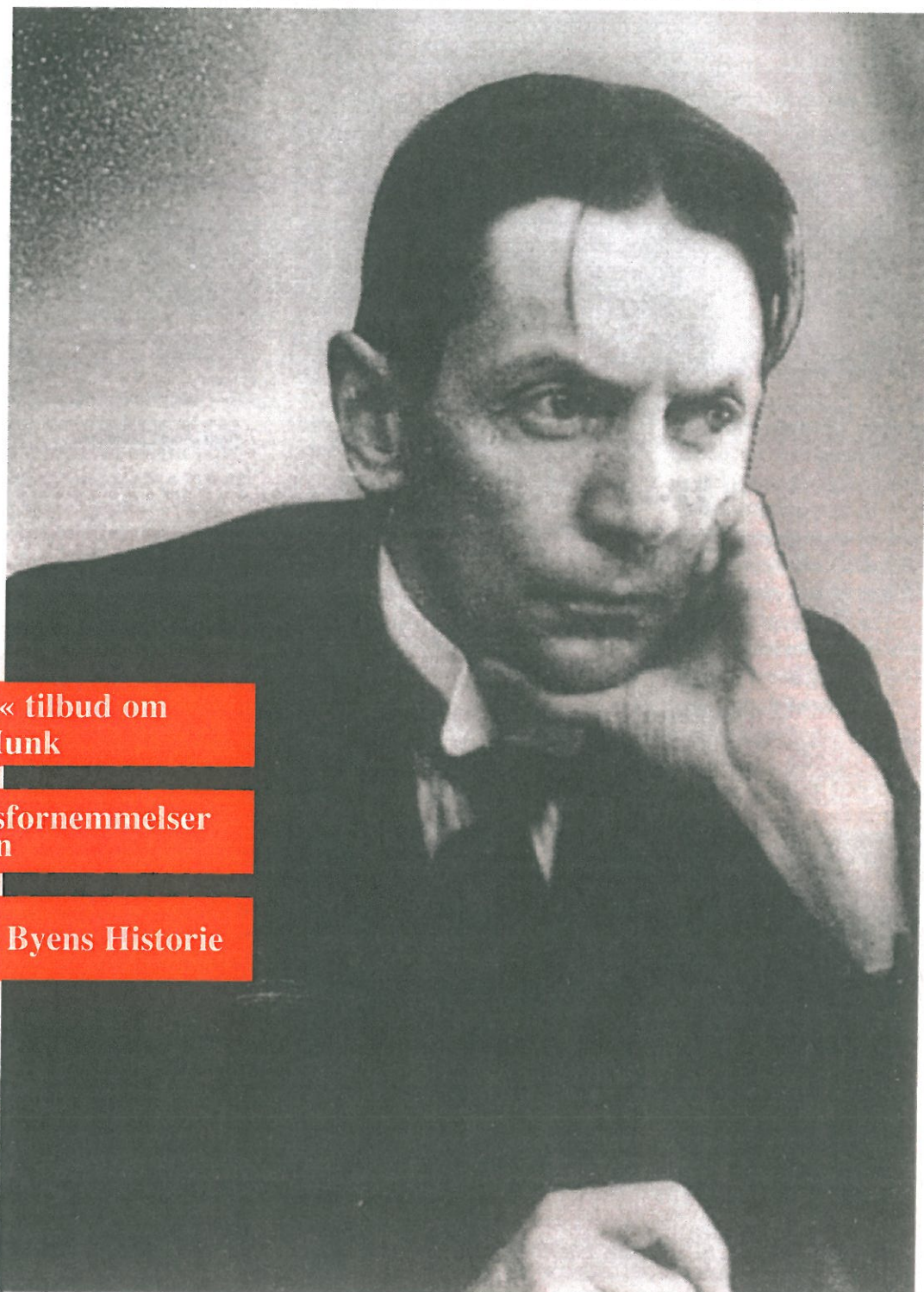

4. ÅRGANG NR. 1 FEBRUAR 1996

NICOLAI

KULTUR AKTIVITET FOLKEOPLYSNING

»Vildt« tilbud om
Kaj Munk

Forårsfornemmelser
i haven

Århus Byens Historie

NICOLAI

AftenskoleKlubbens blad

Udgives af:

Frit Oplysningsforbunds
medlemsforening
Ryesgade 7. 2. sal.
Postboks 159
8100 Århus C.
Tlf. 86 12 64 22

Ansvarshavende redaktør:

Sonja Christensen

Redaktion:

Sonja Christensen
Henrik Gram
Inge Madsen
Torben Dreier
Mie Skeldrup

Forsidefoto:

Kaj Munk, Krigen og mordet af Bjarne
Nielsen Brovst, forlaget Centrum

Oplag:

9.000

Layout og tryk:

DataGraf Auning AS
Norgaardsvej 3, 8963 Auning

NICOLAI

udkommer 4 gange om året.
Bladet postbesorges til FO's kur-
susdeltagere samt lægges frem på
biblioteker og off. kontorer.

AftenskoleKlubben:

AftenskoleKlubbens formål er at
udbrede folkeoplysning inden for
almene, økonomiske, politiske,
sociale og kulturelle emner, samt at
arbejde for de idealer som De For-
enede Nationer står for. Samt at
sikre medlemmernes indflydelse på
FO's virke.

Ved tilmelding til et af FO's kur-
ser bliver man medlem af FO's
medlemsforening for 10 kr. som
overføres fra tilmeldingsgebyret.

Frihed og seriøsitet

Lige før jul kørte Ekstrabladet via sit eget, til lejligheden dannede oplysningsforbund, EOF, folkeoplysning: frihed og seriøsitet.

Frihed til at undervise i ethvert emne, så længe seriøsiteten og oplysningselementet er til stede.

Vi er i Frit Oplysningsforbund glade for at EOF fik offentlige kroner, helt præcis kr. 1.944,- til deres "pjank-og-plat-kurser", som de selv kalder dem.

Ekstrabladet kæmper jo selv indædt for ytringsfrihed - "tør, hvor andre tier" - og her fik de så bevis for at ytringsfriheden også gælder og fungerer inden for dansk folkeoplysning. Her er der nemlig ifølge grundtvigsk tradition "frihed for Loke, såvel som for Thor". Selv ølsmagning bør være tilladt så længe det folkeoplysende element er i orden. Det bør ikke være platte og smarte overskrifter, der er afgørende for offentlig godkendelse og støtte, men kursernes konkrete indhold. Ligesom man inden for medieverdenen heller ikke bør "sælge" sit budskab via smarte og platte overskrif-

ter. Der bør holdes selvsjuttits, så overskrifterne matcher det konkrete indhold.

Torben Dreier, skoleleder

ÅRHUS HISTORIER I "ÅRHUS BYENS HISTORIE"

"NÅR ENDEN ER GOD - ER ALTING GODT" sådan lyder et kendt ordsprog. Og det er måske derfor, at Århus Byhistoriske Udvalg har valgt at starte med udgivelsen af bind 4 i fire-binds værket "Århus Byens Historie", som netop får fine anmeldelser. Bind 4, som er på 350 sider, dækker årene 1945-95. Det sidste bind - nr. 1 - forventes udgivet i 1998.

Århus Stiftstidende bad Lone Hindø, der nu er stud.theol. og tidligere chefredaktør på Århus Stiftstidende Helge Jensen, om at anmelde den nye bog. Anmeldelserne blev bragt i avisen den 1. december 1995, samme dag, som bogen blev udgivet. Det er fra disse anmeldelser vi har hentet nedennævnte uddrag:

For at starte med det sidste: Lone Hindø slutter sin anmeldelse med "Jeg kender min by bedre - jeg er stolt af at være århusianer". Hun skriver: at bogen er delt op i fire hovedområder: Byens rum, Byens mennesker, Byens liv og Byens styre.

I afsnittet **Byens rum** kan man læse om, at Århus havde behov for at have et større areal. Byen voksede, og Indenrigsministeriet gav i 1939 grønt lys for at afholde folkeafstemninger i for-

stadskommuner for eller imod indlemmelse. Jeg havde ikke et samlet overblik over baggrunden for det, der førte frem til den store kommunesammenlægning. Her fik jeg et godt overblik. Store linier og små detaljer.

Ja, i Hasle, var der ligefrem folkeafstemning, om hvorvidt man skulle indgå i Århus. Parolen var "et frit Hasle" - en bedre fremtid.

I afsnittet **Byens mennesker** hører vi om den hjemmegående husmor, leg med naboens børn, kvindernes fælles formiddagskaffe i gården og radiohørspil. Kernefamiliens glansperiode i 50'erne beskrives levende. Og man følger så de mange ændringer, der sker frem til i dag, delt op i: efterkrigsgenerationen 1945-60, parcelhusgenerationen 1960-75 og tilskudsgenerationen 1976-95.

Det store afsnit **Byens liv** har redaktionen valgt at dele i fire temaer: arbejde, fritid, uddannelse og uden for loven. I dette afsnit fængede specielt beskrivelserne af virksomhedernes udflytning fra Århus by. I 1948 var der 2.300 fabrikker og værksteder i byområdet med bl.a. Sabroes fabrikker og Århus Oliefabrik i bykernen. **Byens styre** er det sidste hovedafsnit. Forfatteren har bygget afsnittet

Ordentlige lokaler til bevægelsesholdene!

Vi har i en tidligere brugerundersøgelse spurgt vore medlemmer om hvordan de var tilfreds med aftenskolen. Vi fik mange gode tilbagemeldinger, lige fra det faglige indhold over til lærerne - og lokalerne. Det fremgik af undersøgelsen, at lokalerne ikke altid lever op til forventningerne og derfor var der en del bemærkninger hertil. Disse bemærkninger er vi glade for, da det giver os mulighed for at rette op på tingene.

Nuvel, så er lokalerne faktisk noget vi har svært ved at gøre noget ved, da disse fordeles af Århus Kommune, til de forskellige "kulturer" der nu engang findes i byen. (Skoler, sport, idræt, fritidsundervisning, breddekultur og fin-kultur). Men skal man bare acceptere det?

Nej! Som det fremgår i Nicolai nr. 4/1994 har vi tidligere drøftet lokaleproblemer med rådmand Flemming Knudsen, som er ansvarlig på området. Men derudover har administrationen i Frit Oplysningsforbund - da de stadig har taget svarene fra brugerundersøgelsen alvorligt - været på jagt efter egnede lokaler, og i forbindelse med efterårssæsonen 1995

kunne de præsentere et rigtigt dejligt lokale til bevægelsesholdene. Et godt parketgulv, spejle på væggene, højt til loftet, lyst og venligt - og selv om det lige nu, hvor artiklen skrives, både er mørkt om aftenen og vanvittigt koldt - så er der også udgang til en lille gårdhave.

I kælderens er der omklædning og bad. Hvor lokalerne ligger? I **Havnegade nr. 6** - tæt på bus - og parkeringspladser lige overfor ved den gamle toldbygning.

Brug "prøvetiden"

Medlemsforeningen har tidligere bedt Frit Oplysningsforbund om at lave et arrangement,

hvor man kan prøve de forskellige bevægelseshold. Det vil FO gentage, og derfor er denne aftale kommet i stand. Torsdag, den 14. marts, kl. 16.00 - 21.30 slår FO dørene op til de nye bevægelseslokaler i Havnegade, hvor alle vore medlemmer har mulighed for at deltage - og finde ud af om de er til "svedetimer" eller mere afslappede timer.

Vi har aftalt med lærerne, at du umiddelbart efter "prøvetiden" kan få en snak om netop dit ønskede kursus.

Se servicesiden

KOM I TOPFORM TIL BUNDPRIS

Forlæng sæsonen eller
ta' et mini-kursus

Starter i uge 17 og slutter i uge 22
6 timer til 100 kr. **ball-punktur**
12 timer til 150 kr. for **øvrige kurser**

Se servicesiden

Havetanker i februar?

JA, HVORFOR IKKE! DAGENE BLIVER LÆNGERE OG LYSERE. SNART BEGYNDER HAVEFOLKET AT SPEJDE EFTER DE FØRSTE ERANTIS OG VINTERGÆKKER, SIGER POUL ERIK DAMSGAARD, RISSKOV, HVIS STORE INTERESSE NETOP ER HAVEN OG ARKÆOLOGI.

Poul Erik Damsgaard fortæller, at så længe frosten binder jorden, er det dog begrænset, hvad der kan udføres af havearbejde, men for nye havemennesker er det nu tid til at planlægge haven. Her er det en god ide at alliere sig med en konsulent fra Det Jydske Haveselskab og ud fra egne ønsker at få udført skitseforslag eller en tegning over haven.

Alle haveejere skal selvfølgelig have en kompostbeholder, og har man ikke allerede en sådan, er det et udmærket tidspunkt nu til at få købt eller eventuelt selv fremstille en, siger Poul Erik Damsgaard og giver gode ideer, som du kan læse om her:

KOMPOSTEN

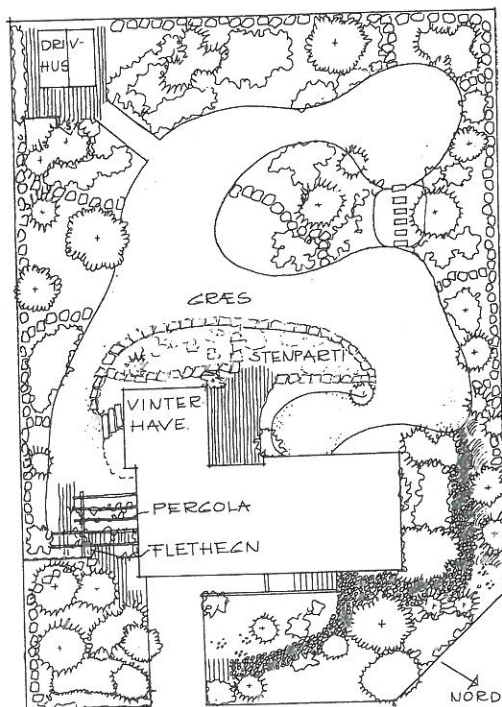
Komposten kan fremstilles ved blot at have en bunke på et skyggefuldt sted i haven. Der er naturligvis intet omsætteligt materiale, der må forlade haven, så selvom der just ikke i forårs-månederne er så meget materiale til rådighed, kan man udmærket begynde kompostfremstillingen ved hjælp af køkkenaffald.

Stort set alt fra køkkenet kan bruges, dog ikke kødaffald og lignende, der kan tiltrække rotter. Skulle man stå med en papkasse eller nogle aviser, kan de udmærket gå ind i omsætningen.

Når den tid kommer, hvor der er meget plæneafklip, bør dette ikke tilføres kompostbeholderen i for tykke lag, men blandes med andet planteaffald, da det ellers let brænder sammen og således ikke giver den ønskede omsætning.

For at skabe en hurtig proces i kompostbeholderen, skal materialet plejes lidt.

Med passende tidsrum tilføres nogle få

Eksempel på indretning af haven

håndfulde kalksalpeter og i årets tørreste tid, skal der vandes, idet processen går i stå, hvis der sker en udtørring.

Ilt, pindsvin og orm

Fra tid til anden skal indholdet i beholderen vendes eller "stikkes om" som det hedder. Men pas endelig på om vinteren, idet pindsvin ofte overvintrer i kompostbeholdere eller kompostbunker.

Er man rigtig entusiastisk, kan man købe en lille æske kompostorm og slippe løs i beholderen. De kan hurtigt sætte noget materiale til livs.

Foruden at omstikningen tilfører kompostmaterialet ilt og således fremmer omsætningen, bevirker det også, at ukrudtsfrø, der uvægerligt vil havne i beholderen, tvinges til at spire og ved næste omstikning gå til grunde.

Kompostbeholderen bør ikke tilføres tykke grene, men der er ingen grund til at fjerne dem fra haven. Selv de tykkeste grene, ja endog stammer skal blive i haven og kan indgå som elementer i bregnebede eller i andre spændende plantearrangementer.

Kompostkvarn

Er man i besiddelse af en kompostkvarn, kan grene af moderat tykkelse findeles og derefter tilføres kompostbeholderen.

Så må man heller ikke se bort fra fornøjelsen, når det tidspunkt indtræffer, hvor beholderen skal tømmes. Den herlige duft af muld - og pludselig kommer den længe savnede sølvske fra køkkenet eller gravegaflen fra haven til syne.

Miljøvenlig

En rigtig dyrket kompost er en næringsrig humus, der indeholder alle de mikronæringsstoffer, som planterne har brug for og har en særdeles gavnlig indflydelse på jordens struktur. Har man tilstrækkelig kompost, kan udgifterne til kunstgødning kraftig reduceres og så er miljøet samtidig tilgodeset.

Haveejeren, der ønsker sin græsplæne topdressed, og ikke har tålmodighed til at vente på at komposten helt omsættes, kan så snart plænen er i god vækst, lægge et lag ud over hele plænen og derefter køre den over et par gange med plæneklipperen (rotorklipper), hvorved materialet vil blive tilstrækkelig fin-delt.

Alle planter ønsker en god porøs jord. Så snart frosten er af jorden, kan nyplantning og omplantning begynde, og her bliver der god brug for komposten til at forbedre jorden med og samtidig spare på den dyre spagnum.

Kalksalpeter

Skal der plantes rhododendron eller andre surbundsplanter, bør man dog ikke anvende kompostjord, hvor man har tilført kalksalpeter, da det vil påvirke jordens reaktionstal i en forkert retning.

Kalksalpeter er for øvrigt et fortrinligt middel til at holde stier og trapper fri for is, og skader ikke som almindelig vejsalt, tværtimod.

"VILDT" TILBUD TIL FO'S KURSISTER

FÅ EN INTERESSANT AFTEN MED TEOLOG ARNE MUNK, DER PÅ SPÆNDENDE VIS FORTÆLLER OM EN AF TREDIVERNES OG FYRRERNES STØRSTE DANSKE KULTURPERSONLIGHEDER, NEMLIG SIN FAR: PRÆSTEN, DIGTEREN, JOURNALISTEN, SAMFUNDSDEBATØREN OG FORFATTEREN KAJ MUNK

FÅ EN SPÆNDENDE AFTEN MERE OG GÅ I TEATRET "SVALEGANGEN" OG SE EN HEL NY FORESTILLING OM KAJ MUNK

Kaj Munk blev født 1898 i Maribo, hvor han voksede op i en håndværkerfamilie. I 1924 blev han præst i Vedersø og det var herfra hans stemme "skabte røre i andedammen". Sammen med hustruen Lise fik Kaj Munk 5 børn. I januar 1944 blev Kaj Munk dræbt af tyskerne, på grund af hans modstand mod besættelsen og ikke mindst hans mod til at sige det offentligt.

FØRST FOREDRAG ...

Ingen er vel bedre til at tale om sin far end sønnen ARNE MUNK. På den aktive side ligner Arne Munk sin far. Han er meget alsidig, har to embedseksaminer, den teologiske og den, der giver adgang til den danske gymnasieskole.

Efter udlandsophold har han været ansat på gymnasium, seminarium, og senest som lektor i Det Gamle Testamente ved Københavns Universitet.

Arne Munk har, ud over en række artikler, bl.a. begået en særdeles læseværdig roman "Etatsråden" og en efterspurgt Børnebibel. Og nu ser det ud til, at han optages i Danmarks Nationalleksikon, Den store Danske Encyklopædi. I øvrigt er Arne Munk besat af alt, hvad der kan snurre, lige fra barbermaskiner til motorcykler. Ingen tvivl om, at deltagerne møder en spændende foredragsholder, der på en indlevelsrig facon fortæller om sin far.

... SÅ TEATER

- *Vildt af sted over himmel og jord* - hedder titlen på en helt ny forestilling om Kaj Munk.

Forestillingen finder sted på teatret SVALEGANGEN, Rosenkrantzgade i Århus, og vises i perioden 1. februar til og med 9. marts 1996.

Kaj Munks martyrdød fik umiddelbart til følge, at manden blev "hellig": Han blev omklam-

ret af sin egen myte, taget til indtægt af stat og kirke, glorificeret i et omfang, så manden selv blev svær at få øje på.

Siden fulgte så nedvurderingen: hans tilbødelse af tidens "store mænd", navnlig Mussolini, blev fremdraget. Glorien blev punkteret. Helgenbilledet viste sig at være malet på en baggrund af sort synd, som fik det til at krakelere.

Men manden selv? Hvem var han og hvorfor var han sådan - fra den ene yderlighed til den anden? Kaj Munk var et bombenedslag af dimensioner i dansk teater, i folkekirken, i journalistikken og samfundsdebatten.

Med Kaj Munk fast forankret på prædikestolen i Vedersø blev kirken igen et kulturcentrum for samfundsdebat og aktuelle spørgsmål. Hans stemme skabte røre i andedammen. Han var absolut ikke "hellig" i sin samtid, for hans dramaer, hans prædikener, hans taler, kronikker og indlæg udfordrede til modsigelse og kamp. Han havde sine meningers mod!

I opsætning af *Vildt af sted over himmel og jord* vil instruktøren og dramatikeren Jakob Christensen prøve at lade Kaj Munk træde frem på hans egen tids baggrund og betingelser: de brølende tyvere, de triste tredivere og de forkomne fyrrere.

I stykket møder vi ham som yngre, ensom præst i dyb tvivl om sine muligheder for at realisere præstekaldet og med digterkaldet

som et murrende krav. Vi oplever ham vokse gennem kærligheden og tilknytningen til menigheden. Vi ser ham gribe ind i tiden - og tiden få fat i ham. Vildt af sted over himmel og jord går det ...

Det mest jordnære liv bliver levet med kone og børn, mens syner overfalder ham ved skrivepulten, på jagt i terrænet, i bilen, i toget, på vej, på vej er han hele tiden, ilsomt skrivende, talende, prækende, blandende sig i alt fra: spiritusbevilling på kroen i sognet til jødeforfølgelserne i Tyskland. Han skriver åbent brev til Mussolini i Jyllands-Posten, men giver sig også tid til at gå i brechen for en kollega, der er kommet på kant med kirkens trossætninger, som han også selv kan have det svært med.

SVALEGANGEN har lavet en forestilling, der bygger på nogle punktnedslag i dette fascinerende menneskes liv. Teatret vil præsentere ham i lyst og nød med alle hans fejl og dyder, se ham hænge fast i sin tid og se ham gøre sig fri af den, se ham gribe ind og gribe fejl, se ham i de store stunder og i de stille.

Kort sagt vil teatret levere Kaj Munk tilbage til nationen, som det storladne og engagerede menneske, han var. Begge egenskaber er der så rigelig brug for i vore dage.

Har du allerede set forestillingen? Brænder du for at vide noget mere om Kaj Munk? Så meld dig til foredraget.

FOTO: ANNELEEN PETERSEN

Se servicesiden

> fortsat fra side 2

op over borgmestrene igennem de sidste 50 år, nemlig Svend Unmack Larsen, Bernhard Jensen, Orla Hyllested og Thorkild Simonsen.

Man overgik i 1950 til et magistratsstyre, som har fundet sted lige siden.

GODT FORTALT

Forhenværende chefredaktør for Århus Stiftstidende Helge Jensen skriver bl.a.: Ib Gejl har redigeret og tegner sig selv for det omfattende afsnit om Fritiden bredt betragtet og beskrevet. Der er fortællingen ikke unødigt besværet af tabeller (som jeg har for vane at springe over) eller trivielle opremsninger, der andre steder ikke ganske er undgået. Men som helhed: Der er med grundighed og på indbydende vis givet svar på en uendelighed af spørgsmål, som kan stilles om måden og tempoet i en bys udvikling.

BROGET BILLEDE

Butikskoncentration, bevægelser til og fra bymidten og på arbejdsmarkedet, bilers omfattende benyttelse, boligernes beskaffenhed og placering, begivenheder af mange slags, det, der blev borte, og det, som kom til, befolkningen i tal og sammensætning, berigelsesforbrydelser, besøgstal og Bernhard Jensen på cykel i den hensigt at bevare det bevaringsværdige. Det er blot et lille udvalg af ingredienserne.

Vi er i en by, der har haft 20 tobaksfabrikker og en halv snes mineralvandsfabrikker. I 80'erne virkede over 50 teatergrupper, og det vides, at mindst 1200 i 1977 deltog i korsang.

Der blev i 1993 registreret 82.768 aktive idrætsudøvere. Ikke al fritiden går til tv-kig.

Århus er meget mere end festuge i september. Torve og pladser fritlægges og, skriver Henrik Fode, Århus Rådhus er blevet et naturligt midtpunkt for alle. Det var det ikke i 1970.

Næsten 23.000 ansatte i kommunen er til tjeneste for de godt 275.000 borgere.

Helge Jensen konkluderer: Jeg er efter læsningen gearret til i bind 1 at læse om vikingerne, deres forgængere.

Kridt skoene - tag med på byvandring i Århus

Til "ÅRHUS BYENS HISTORIE" HØRER OGSÅ DOMKIRKEN

På en tur i og umiddelbart rundt om Domkirken kan vi opleve Århus gennem 1000 år fra Vikingetiden til vore dage, hvor der skal skabes nye "rum". Her kunne man opleve markedet og torvet, byens hjerte, hvor gejstlighed og adel færdedes side om side med borgere og bønder.

Livet i gæstgivergårdene, i købmandsgårdene, i byens teatre og ikke mindst i Domkirken var mangfoldigt og her omkring udvikler byens politi, administration, post, telegraf og telefon sig sammen med mange andre sider af byens hverdagsliv.

Vidste du i øvrigt, at Domkirken er den længste kirke i Danmark?

Byvandringen ledes af bibliotekar Flemming Møller Jensen, der er født og opvokset i Århus.

Med hans store interesse for byen og dens folk, vil han på en oplevelsesrig måde indvie os i livet i og omkring Domkirken.

Se servicesiden

En mening af Claus Jacobsen, redaktør, tidligere DR-TV samt tidligere informationschef i Nordisk Råd og nuværende medlem af Foreningen Nordens landsstyrelse.

Det Nordiske Samarbejde - Nostalgier eller fremtid?

VORE NORDISKE RØDDER

Et sundt og alsidigt rodsystem er forudsætning for, at en plante vokser sig sund, stærk og smuk - og har et godt liv. Sådan er det også med mennesker. Uden et folkeligt demokrati, ytringsfrihed og kultur - uden at have adgang til at få noget at vide og kunne mene noget - bliver der ingen vækst!

Grundtvig havde det synspunkt, og det er

et gennemgående træk i Norden og det nordiske samarbejde i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

Den 4. og 5. marts har Nordisk Råd session i København og temaet denne gang er Norden og Europa - et meget aktuelt tema. Det nordiske livssyn og en nordisk egenart, tales der tit om. - Hvad er det? Når jeg bliver

spurgt, er mit svar, at vi har omtanke og omsorg for hinanden. Det har man naturligvis også andre steder i verden, men hos os er det i særlig grad også udmøntet i politiske beslutninger. Dertil kommer åbenhed, ytringsfrihed og det folkelige demokrati, som bl.a. betyder, at vi har grundlovssikret ret til folkeafstemninger. Det er naturligt hos os, men ikke så mange andre steder. Tyskland har f.eks. ikke sådan en ret.

TRUET SAMARBEJDE

Når vi taler om Norden tænker vi tit på, at - nå ja - de andre nordiske lande er jo naboer, så de ligger lige om hjørnet. I virkeligheden er der tale om fem suveræne stater og tre selvstyrende områder, der i udstrækning er større end resten af Vesteuropa - og med knap 24 millioner indbyggere. De nordiske lande er mere forskellige, end vi normalt opfatter dem - og netop det er interessant. Inden for hvert land er kulturmangfoldigheden stor, og på den

baggrund er det nordiske samarbejde væsentligt: trods forskelle formår vi at samarbejde, men nu er samarbejdet truet.

NORDEN ISOLERES

Efter at tre nordiske lande, Finland, Sverige og Danmark er EU-medlemmer og med Island og Norge udenfor, er samarbejdet ændret. Helsingfors-aftalen, der er det nordiske samarbejdes grundlov, er fra 1. januar revideret. Hvor man i det nordiske samarbejde før diskuterede alt tværnationalt og mellem de omkring 40 forskellige nordiske partier, er det nu opdelt i tre søjler: Norden, Europa og Nærområderne.

Der er delte meninger om betydningen. Jeg tror, desværre, at man på den ene side isolerer Norden som kulturområde alene i Norden-søjlen, adskilt fra det reelt politiske i Europa-søjlen. Samtidig vil man nu nedlægge det 4-årig gamle tidsskrift "Nordisk Kontakt", og der er fremsat forslag om nedlæggelse af en

række nordiske institutioner bl.a. Nordisk Journalistcenter i Århus. Det har gennem årene uddannet 600 nordiske journalister på et årligt 3-mdrs. kursus foruden 600 specialkurser, således at disse har fået et særligt kendskab til folk, samfund, miljø, sikkerhedspolitik, ligestilling, sundhed etc., hvilket har kunnet mærkes på journalistikken i aviser, radio og tv i hele Norden. Nedlægges kurserne får vi alle mindre at vide om Norden.

Som følge af EU-udviklingen er der tværtimod brug for at styrke det nordiske samarbejde. De, der har troet, at Norden skulle samarbejde i Bruxelles, må tro om. EU og Bruxelles er indenrigspolitik. Derfor kom det ikke bag på mig, at Det konservative Folkepartis leder, Hans Engell, forleden i Weekendavisen beklagede, at Danmark, Sverige og Finland ikke samarbejdede, som han havde håbet, i EU.

FREMTIDEN ER:

MERE NORDISK SAMARBEJDE

Vi modtager gerne forslag til nye kurser i FO

Godt nok er undervisningen på forårets hold ved at være godt i gang. Men udenfor bider kulden ubønhørligt. Denne tekst skrives på den første mandag i februar, hvor vi lige har passeret Kjørmes Knude i kalenderen. Nu strenges vinteren, står der i en kendt sang, og her i 1996 får den gamle digter i hvert fald ret. For der er frost døgnet rundt og isbryder nr. 2 er gjort kampklar. Så hvem tænker på sommer - for slet ikke at tale om efterår nu?

Det gør aftenskolerne! Forberedelsen af efterårets undervisning går snart i gang. Mange brikker skal falde på plads, inden vi om et par måneder kan sende vores efterårskatalog til trykning. Så det er nu, vi gerne vil høre forslag til fornyelse af de kendte kurser og idéer til nye kurser, foredrag og arrangementer.

Derfor beder vi NICOLAIs læsere tænke på, om der er noget ved de kurser, I har gået til sidste år og i år, som I synes, kan gøres anderledes. Var det for langt eller kort? Er der basis for at lægge et kursus lige i jeres lokalområde? Trænger kurset til at blive moderniseret? Alle kommentarer og gode idéer er velkomne. Jeres reaktioner er den bedste inspiration for os til fornyelser og forbedringer.

Eller hvad med emner, I gerne vil lære mere om, men som der ikke undervises i hos FO - eller andre aftenskoler for den sags skyld. Hvad med knipling eller papirfremstilling? Hvad med kurser i polsk eller tjekkisk? Er der noget, I gerne vil høre foredrag om? EU, FN eller Århus Byråd med besøg på Rådhuset? Eller en historisk køretur med nærbanen, hvor man står af og hører om en

spændende hændelse i danmarkshistorien lige på dette sted. Der er massevis af muligheder, og vi er parate til at undersøge om vi kan arrangere det, hvis I giver os idéerne.

Så send os et brev eller kuponen her ved siden af. Nogle af jer bliver belønnet med et par flasker vin som tak for ulejligheden. Vi trækker lod blandt de indsendte breve og kuponer.

Idéer og tanker over de kurser, vi allerede kender

Forslag til nye kurser, temaaftener, workshopper, foredrag

Navn tlf.
 Adr.
 Postnr. By

PS: Du må gerne svare anonymt, men deltager så ikke i lodtrækningen.

Servicesiden

På **SERVICESIDEN** lister vi de aktiviteter op, som vi mener kunne interessere vore læsere. Det drejer sig om aktiviteter, der giver deltagerne fra forskellige hold mulighed for at prøve noget nyt og møde andre mennesker.

ANNONCE

Brug »prøvetiden«

Er du til svedige eller rolige bevægelser?

Torsdag, den 14. marts 1996 kl. 16.00-21.30 slår FO dørene op til det nye bevægelseslokale i Havnegade, hvor du har mulighed for at prøve nogle af FO's bevægelseskurser. Samtidig bydes på en forfriskning.

BALL-PUNKTUR rul spæn-

dingerne væk, få ny energi med den lille orange bold - prøv det kl. 16.50

CALLANETICS i kvikt tempo, få sved på panden til frisk musik - prøv det kl. 17.30

SALSA - latinamerikanske rytmer/dans giver graciøsitet, smidighed og livsglæde, for M/K - prøv det kl. 19.30

CALLANETICS efter Callan Pinckney's system - i roligt tempo, ved mange, små intensive bevægelser, får du strammet din krop op - prøv det kl. 18.10

CALLANETICS FOR MÆND - hvis bodybuilding og helsestudier ikke er dig, så tag callanetics for mænd - prøv det kl. 20.50

KROP OG SJÆL - for kvinder mellem 30-50 år - lad kroppen slappe af til god musik, mens der laves vepumpe- og bækkenbundsøvelser, stræk, smerteforebyggende øvelser m.m. - prøv det kl. 18.50

CALLANETICS - i roligt tempo, øvelser med hovedvægt på bækkenbund og ryg -

prøv det kl. 16.10

TAI CHI CHUAN - kinesisk bevægelseskunst, gennem rolige bevægelser opnår du en naturlig balance mellem krop og psyke - prøv det kl. 20.10

Hold nr. 12000. Pris: 5 kr.
Sted: Havnegade 6, Århus Tilm. senest 12.3.

Frit Oplysningsforbund tilbyder følgende:

FOREDRAG OM DIGTER-PRÆSTEN KAJ MUNK

Ved sønnen, teolog Arne Munk
Hvem var Kaj Munk? Hvad stod han for? Hvorfor blev han en myte? Hvad drev Kaj Munk? Et spændende foredrag venter! Tilmelding på vort kontor.
Hold nr. 17400. Sted: Møllevangsskolens Aula. Torsdag, den 29. februar 1996 kl. 19.30. Pris: 50 kr.

FOREDRAG OG TEATER OM KAJ MUNK

Få endnu mere indsigt i Kaj Munks liv og mød "ham" på "Svalegangen" i perioden 1. februar til og med 9. marts. Hvis du har meldt dig til foredraget, kan du komme i teatret til special pris. Bestem selv datoen - om du vil i teatret før eller efter foredraget. Billetter til forestillingen købes direkte på Svalegangen, Rosenkrantzgade, Århus C og du skal blot fremvise din kvittering for foredraget. Pris: 70 kr. (normalpris 90 kr.) Unge under 26 år 50 kr.

SØLVSTRIK PÅ EN WEEK-END

Sno-væv og flet
Vi vil arbejde med sølvtråd og gennemgå kædeteknikker, strikke, sno, væve og fletteteknikker. Vi laver halskæder, armbånd m.m. og vi vil gennemgå lukke- og låsetøj. Eneste forudsætning for at deltage - er lysten!
Hold nr. 15470. Sted: Brobjergskolen. Der undervises: 1.- 3. marts fr. 18-21.40, lø-sø 9.00-16.20. Pris 530 kr.

FOREDRAG: ER DIN HAVE FORÅRSKLAR - ELLER?

Begynder det så småt at krible i fingrene for at komme i haven? Har du bestemt dig for en flot græsplæne? Eller er det rosenbedet, der står for tur? Er det for sent at beskære træer og buske? Få svar på alle dine spørgsmål af anlægsgartner Schou Sørensen.
Hold nr. 17357: man. 26. februar, kl. 19.00.
Hold nr. 17358: tir. 26. marts, kl. 19.00. Sted: Skovvangskolen, foto/mødelokale. Pris: 50 kr.

FOREDRAG: BRUG KROP-PENS SPROG RIGTIGT

Det sprog, som kroppen taler, tænker du ikke over! Er der balance mellem det du siger med ord, og det du samtidig siger med kroppen? Hvorfor virker nogle mennesker mere overbevisende end andre, selv om det i virkeligheden er det samme de siger? - Der er et kropssprog til forskel!
Hold nr. 17355. Sted: Brobjergskolen. Lørdag, den 2. marts kl. 10.00-14.00. Pris: 50 kr.

FOREDRAG: SLANK UDEN KUR - LÆR HVORDAN!

Vil du tabe dig eller har du "bare" problemer med at holde vægten? Vil du have styr på vægtproblemet - så drop slankekurene! 95% af alle, der taber sig på en slanke-

kur, tager det hele på igen - siger Ida Oxholm. Tag notesblokken med til foredraget.
Hold nr. 17351. Sted: Skovvangskolen. Tirsdag, den 27. februar kl. 19.00. Pris: 60 kr.

LØRDAGSMASSAGE FOR PAR

Massage giver afspænding og velvære. Brug 6 timer på at berige dig/jer ved at øve i massage. Gennemgang af: nakke/skulderområdet, lænd og ryg samt fødder.
Hold nr. 13643. Sted: Brobjergskolen. Lørdag, den 23. marts kl. 10.00 - 15.30. Pris: 120 kr.

FORLÆNG SÆSONEN ELLER TA' ET MINI-KURSUS

Kom i topform til bundpris
Ball-punktur: 6 timer 100 kr.
Øvrige bevægelseshold fra

"prøvetiden" 12 timer 150 kr.
Tilmelding under "prøvetiden" den 14/3 eller til kontoret.

TA' MED PÅ BYVANDRING

Først hører vi om livet i og omkring Domkirken. Derefter går vi en tur i og umiddelbart rundt om Domkirken.
Hold nr. 17420. Sted: Badstuegade 9, Århus. Onsdag, den 17. april 1996 kl. 18.30
Pris: 50 kr.

Information og tilmelding

FRIT OPLYSNINGSFORBUND

RYESGADE 7, 2. 8000 ÅRHUS C · TELEFON 86 12 64 22